

RP 50/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång. Avsikten är att upphäva ikraftträdandelagen eftersom Finland har trätt ur den konvention som ikraftträdandelagen avser och som gäller betal-tv-verksamhet.

Europeiska unionens råd antog den 29 november 2011 ett beslut om undertecknande av konventionen. Enligt rådet är konventionen ett blandat avtal som innehåller bestämmelser som faller dels inom EU:s, dels inom medlemsstaternas befogenhet. Finland har godkänt konventionen, och för Finlands del trädde den i kraft den 1 september 2013.

Konventionen gäller rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång i betal-tv-verksamhet. Kommissionen väckte talan mot rådet, och EU-domstolen gav sin dom i målet den 2 oktober 2013. Enligt domen hör konventionen till unionens exklusiva befogenhet. Således har Finland inte haft befogenhet att godkänna konventionen och måste träda ur konventionen.

Eftersom konventionen hör till EU:s exklusiva befogenhet beslutar statsrådet om utträde ur konventionen. Statsrådet beslutade om utträde ur konventionen den 22 oktober 2015. Utträdet träder i kraft den 1 mars 2016.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Inledning

System eller tjänster för villkorad tillgång används för att skydda televisions- och radiosändningar och andra innehållstjänster. I praktiken skyddar systemen distributionen av avgiftsbelagda TV-kanaler, där man för det mesta använder avkodningskort. Sändningarna kodas med vissa avkodningsnycklar, och de kort eller motsvarande utrustning som säljs till tittarna innehåller en avkodningsnyckel som gör det möjligt att se på den kodade kanalen.

Bestämmelser om tjänster för villkorad tillgång har utfärdats både av Europarådet och Europeiska unionen. I det följande beskrivs Europarådets bestämmelser om tjänster för villkorad tillgång och därefter kort Europeiska unionens motsvarande bestämmelser. Därefter beskrivs bakgrunden och orsakerna till utträdet ur Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång.

1.2 Europarådets konvention om villkorad tillgång

Europarådets europeiska konvention om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång (nedan konventionen om villkorad tillgång) ingicks den 24 januari 2001. Konventionen innehåller bestämmelser om det rättsliga skyddet av system för villkorad tillgång.

Genom konventionen om villkorad tillgång strävar man efter att skydda de system för villkorad tillgång som används för att skydda betal-TV-tjänster på så sätt att det är förbjudet att ge tillgång till kodade sändningar med förbjuden utrustning utan den ursprungliga sändarens tillstånd. Enligt konventionen ska konventionsparterna i sin lagstiftning förbjuda framställning av olaglig avkodningsutrustning och tillhandahållande av sådan för allmänheten. Av EU:s medlemsländer har Nederländerna, Bulgarien, Cypern, Frankrike, Luxemburg och Rumänien ratificerat konventionen.

1.3 EU:s direktiv om villkorad tillgång

Utöver Europarådets konvention om villkorad tillgång har även Europeiska unionen reglerat villkorad tillgång. För det rättsliga skyddet av system för villkorad tillgång till TV-sändningar utfärdade Europaparlamentet och rådet den 20 november 1998 direktiv 98/84/EG om det rättsliga skyddet för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång (nedan direktivet om villkorad tillgång, EUT L 320, 28.11.1998).

I direktivet definieras skyddad tjänst, villkorad tillgång och olaglig utrustning. Enligt direktivet ska medlemsstaterna förbjuda tillverkning, import, distribution, försäljning, uthyrning eller innehav av olaglig utrustning i kommersiellt syfte, installation, underhåll eller utbyte av olaglig utrustning i kommersiellt syfte samt marknadsföring av olaglig utrustning genom kommersiella meddelanden. Sanktionerna för överträdelse av förbudet ska vara verkningfulla, avskräckande och proportionerliga i förhållande till de följder den otillåtna verksamheten eventuellt kan få.

I Finland har direktivet genomförts genom lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001, nedan avkodningslagen) och 38 kap. 8 b § i strafflagen (39/1889).

1.4 EU:s beslut om undertecknande av konventionen

RP 50/2016 rd

Europeiska unionens råd antog ett beslut om undertecknande av Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång den 29 november 2011.

Europeiska unionens råd ansåg att konventionen är ett blandat avtal, som innehåller bestämmelser som faller dels inom Europeiska unionens, dels inom medlemsstaternas befogenhet. Finland har godkänt konventionen, som för Finlands del trädde i kraft den 1 september 2013 (FördrS 61 och 62/2013, RP 194/2012 rd, RSv 12/2013 rd). Konventionen har satts i kraft genom lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång (388/2013) och statsrådets förordning om sättande i kraft av Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång och om ikraftträdande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen (562/2013).

1.5 EU-domstolens dom

Enligt EU-domstolens dom i mål C-137/12 (Europeiska kommissionen mot Europeiska unionens råd) hör konventionen till unionens exklusiva befogenhet. EU-domstolen ansåg att beslutets huvudsakliga mål har en särskild koppling till den gemensamma handelspolitiken, vilket medför att den rättsliga grunden för antagandet av detta beslut ska vara artikel 207.4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) i förening med artikel 218.5 i FEUF. Detta innebär enligt EU-domstolens beslut att undertecknandet av konventionen på unionens vägnar enligt artikel 3.1 led e i FEUF omfattas av unionens exklusiva befogenhet.

EU-domstolen ansåg att förbättringen av villkoren för den inre marknadens funktion är ett mål av underordnad betydelse vad gäller nämnda beslut, vilket inte motiverar att artikel 114 FEUF används som rättslig grund. Domstolen upphävde rådets beslut om undertecknande, som antagits med stöd av artikel 114 i FEUF, och förutsatte att ett nytt beslut antas med stöd av korrekt rättslig grund senast inom sex månader från den dag då domen gavs, dvs. den 22 april 2014. Avsikten är att samtidigt anta rådets beslut om konventionen.

1.6 Utträde ur konventionen

De medlemsstater som har godkänt konventionen måste enligt Europeiska kommissionen träda ur konventionen. Kommissionen har meddelat att den kommer att inleda ett överträdelseförfarande (artikel 258 i FEUF) om medlemsstaterna inte träder ur konventionen. I kommissionens brev till Finland konstaterades det att de medlemsstater som redan har godkänt konventionen måste förbereda sig på att träda ur konventionen.

Enligt artikel 17 i konventionen kan alla parter när som helst träda ur konventionen genom en anmälan till Europarådets generalsekreterare. Detta utträde träder i kraft den första dagen i månaden efter utgången av en period på tre månader från det att generalsekreteraren har mottagit anmälan.

EU-domstolen anser att konventionen hör till unionens exklusiva befogenhet, och därmed hör den inte till Finlands befogenhet. Således har riksdagen inte behörighet att besluta om utträde ur konventionen. Enligt grundlagens 93 § 2 mom. svarar statsrådet för den nationella beredningen av beslut som fattas i Europeiska unionen och beslutar om Finlands åtgärder som hänförs till dem, om inte beslutet kräver godkännande av riksdagen. Dessutom sändes till riksdagen den 30 januari 2014 som en komplettering av den statsrådsskrivelse (U 50/2011 rd) som i enlighet med grundlagens 96 § sändes till riksdagen den 17 november 2011 en ytterligare re-

RP 50/2016 rd

dogörelse för utträdet ur Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång (kompletterande U-skrivelse 2/2014 rd).

Statsrådet beslutade om utträde ur konventionen den 22 oktober 2015. Europarådet meddelade den 4 november 2015 att Finlands utträde ur konventionen har tagits mot. I sitt brev meddelar

Europarådet att utträdet träder i kraft den 1 mars 2016 i enlighet med artikel 17 i konventionen.

Statsrådets förordning om sättande i kraft av konventionen och om ikraftträdande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen har upphävts genom statsrådets förordning (1527/2015) av den 17 december 2015.

1.7 Föreslagna ändringar

Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång föreslås bli upphävd.

2 Propositionens konsekvenser

Finlands tillträde till konventionen hade inga konsekvenser för Finlands lagstiftning. Finlands gällande bestämmelser är förenliga med direktivet om villkorad tillgång och uppfyller som sådana också de förpliktelser som föranleds av konventionen om villkorad tillgång.

EU ratificerade konventionen den 10 september 2015. Konventionen trädde för EU:s del i kraft den 1 januari 2016. Konventionen är således bindande för Finland via EU.

Propositionen har inte några konsekvenser för statsfinanserna.

3 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid kommunikationsministeriet i samarbete med utrikesministeriet. Förutom av utrikesministeriet har utlåtande om utkastet till proposition begärts av justitieministeriet och avdelningen för EU-ärenden vid statsrådets kansli.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den antagits.

Utträdet ur konventionen träder i kraft den 1 mars 2016. Statsrådets förordning om sättande i kraft av konventionen och om ikraftträdande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen har upphävts genom statsrådets förordning av den 17 december 2015.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1§

Genom denna lag upphävs lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europeiska konventionen om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång (388/2013).

2§

Denna lag träder i kraft den 20.

Helsingfors den 7 april 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Kommunikationsminister Anne Berner